

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	35775
Nom	Literatura i cultura en llengua portuguesa 1
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2022 - 2023

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1000 - Grau Estudis Anglesos	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	3	Segon quadrimestre
1001 - G.Filologia Catalana	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	3	Segon quadrimestre
1002 - Grau Filologia Clàssica	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	3	Segon quadrimestre
1003 - Grau Estud. Hispànics, Lleng.Espan.i Literat.	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	3	Segon quadrimestre
1008 - G.Lleng.Modern.i Lit.	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	3	Segon quadrimestre
1013 - Grau en Filologia Clàssica	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	3	Segon quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1000 - Grau Estudis Anglesos	22 - Minor en Lengua portuguesa y sus literaturas	Optativa
1001 - G.Filologia Catalana	36 - Minor en lengua portuguesa	Optativa
1002 - Grau Filologia Clàssica	38 - Minor en lengua portuguesa	Optativa
1003 - Grau Estud. Hispànics, Lleng.Espan.i Literat.	35 - Minor en lengua portuguesa	Optativa
1008 - G.Lleng.Modern.i Lit.	24 - Minor en Lengua portuguesa y sus literaturas	Optativa
1013 - Grau en Filologia Clàssica	38 - Minor en Lengua Portuguesa	Optativa

Coordinació**Nom**

DOS SANTOS NETO, MARIA MANUELA

Departament

150 - Filologia Espanyola

RESUM

1. - Asignatura del Minor en "Lengua Portuguesa y sus Literaturas" (6 cr dits ECTS, 2  curso, 2  cuatrimestre).
2. Esta asignatura tiene una doble vertiente: la hist rico-cultural (donde se abordan los elementos fundamentales de la cultura portuguesa a partir de los acontecimientos históricos que la han conformado) y la literaria con el estudio de algunos de los movimientos, autores y obras m s destacados de la literatura portuguesa de los siglos XIX y XX.
3. La asignatura se imparte en lengua portuguesa y versa esencialmente sobre textos en lengua original.

CONEIXEMENTS PREVIS**Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació**

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

No hay restricciones de matrícula.

Se recomienda vivamente poseer conocimientos previos de lengua portuguesa.

COMPETÈNCIES (RD 1393/2007) // RESULTATS DE L'APRENENTATGE (RD 822/2021)**1000 - Grau Estudis Anglesos**

- Que els estudiants s prien aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseïsquen les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seua  rea d'estudi.
- Que els estudiants tinguem la capacitat d'arreglar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seua  rea d'estudi) per emetre judicis que incloquen una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o  tica.
- Que els estudiants puguem transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.

- Que els estudiants hagen desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Treballar i aprendre de manera autònoma i planificar i gestionar el temps de treball.
- Conèixer una literatura en una llengua diferent de la llengua principal del Grau.
- Conèixer la gramàtica i desenvolupar les competències comunicatives en llengua(es) estrangera (es).
- Interrelacionar diferents àrees d'estudis humanístics.

1001 - G.Filologia Catalana

- Que els estudiants siguen capaços d'analitzar i sintetitzar.
- Capacitat de gestió de la informació.
- Capacitat per adquirir i comprendre els coneixements en l'àrea d'estudis lingüístics, literaris i culturals.
- Capacitat per reunir i interpretar dades rellevants.
- Capacitat de prendre decisions i de resolució de problemes.
- Capacitat de treball individual i d'aprenentatge autònom i habilitat per a la planificació i la gestió del temps.
- Coneixements gramaticals i competències comunicatives en una altra llengua distinta de les cooficials.
- Coneixement de la literatura d'una segona llengua.
- Capacitat per interrelacionar els distints aspectes de la filologia i d'aquests amb altres disciplines de l'àrea d'humanitats, especialment en l'àmbit dels estudis hispànics.

1002 - Grau Filologia Clàssica

- Capacitat de reunir i interpretar dades rellevants, aplicant procediments de síntesi, anàlisi, crítica i autocrítica.
- Comprendre i posseir els coneixements en l'àrea d'estudis lingüístics, literaris i culturals.
- Capacitat per prendre decisions i de resolució de problemes.
- Capacitat de treball individual i d'aprenentatge autònom i habilitat per a la planificació i la gestió del temps.
- Preocupació per la qualitat en el treball.
- Conèixer la literatura o literatures en una llengua diferent de la primera llengua estrangera i comprendre'n els textos.
- Capacitat per elaborar textos de diferents tipus en llengua estrangera amb correcció estilística i gramatical.

- Competències bàsiques per a la traducció de textos de diferents tipus de llengua estrangera a la llengua pròpia.
- Capacitat per localitzar, manejar i sintetitzar informació bibliogràfica, sobre diversos suports, local o en xarxa, en l'àrea de les llengües modernes i les seues literatures.
- Capacitat per interrelacionar diferents àrees d'estudi de la filologia i les humanitats.
- Coneixements de gramàtica en llengua estrangera.
- Competències comunicatives en llengua estrangera.
- Coneixement de la història i cultura dels països de la llengua o literatura estudiades.

1003 - Grau Estud. Hispànics, Lleng.Espan.i Literat.

- Capacitat de reunir i interpretar dades rellevants, aplicant procediments de síntesi, anàlisi, crítica i autocrítica.
- Capacitat per adquirir i comprendre els coneixements en l'àrea d'estudis lingüístics, literaris i culturals.
- Capacitat de prendre decisions i de resolució de problemes.
- Capacitat de treball individual i d'aprenentatge autònom i habilitat per a la planificació i la gestió del temps.
- Preocupació per la qualitat en el treball.
- Conèixer la literatura o literatures en una llengua diferent de la primera llengua estrangera i comprendre'n els textos.
- Capacitat per elaborar textos de diferents tipus en llengua estrangera amb correcció estilística i gramatical.
- Competències bàsiques per a la traducció de textos de diferents tipus de llengua estrangera a la llengua pròpia.
- Capacitat per localitzar, manejar i sintetitzar informació bibliogràfica, sobre diversos suports, local o en xarxa, en l'àrea de les llengües modernes i les seues literatures.
- Capacitat per interrelacionar diferents àrees d'estudi de la filologia i les humanitats.
- Coneixements de gramàtica en llengua estrangera.
- Competències comunicatives en llengua estrangera.
- Coneixement de la història i cultura dels països de la llengua o literatura estudiades.

1008 - G.Lleng.Modern.i Lit.

- Que els estudiants sàpien aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseïsquen les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seua àrea d'estudi.

- Que els estudiants tinguen la capacitat d'arreglar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.
- Que els estudiants puguen transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants hagen desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Treballar i aprendre de manera autònoma i planificar i gestionar el temps de treball.
- Conèixer una literatura en una llengua diferent de la llengua principal del Grau.
- Conèixer la gramàtica i desenvolupar les competències comunicatives en llengua(es) estrangera (es).
- Interrelacionar diferents àrees d'estudis humanístics.
- Conèixer la història i cultura dels països de la llengua i literatura estudiades i aplicar aqueixos coneixements als estudis de la llengua i literatura corresponents.
- Comprendre els textos de literatura estrangera en la seua llengua.
- Localitzar, manejar i sintetitzar informació bibliogràfica, sobre diversos suports, local o en xarxa, en l'àrea de les llengües modernes i les seues literatures.

RESULTATS D'APRENTATGE (RD 1393/2007) // SENSE CONTINGUT (RD 822/2021)

1. Conocimientos de los principales hechos históricos que han conformado culturalmente el Portugal actual.
2. Conocimiento de los principales mitos del imaginario portugués.
3. Conocimientos de algunos de los principales autores y obras de la literatura portuguesa de los siglos XIX y XX.
4. Refuerzo de la capacidad para leer, interpretar y analizar obras de la literatura estudiada en su lengua original.
5. Refuerzo de la capacidad para desarrollar por escrito en lengua portuguesa una reflexión crítica y sintética sobre aspectos de la cultura y literatura estudiadas.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. La Formación de Portugal

D. Afonso Henriques y la dinastía de Borgoña.

Mitos del imaginario portugués: el milagro de Ourique, el drama de Inês de Castro y la Batalla de Aljubarrota.

2. La Expansión Portuguesa

Los "Descubrimientos" portugueses.

La "Saudade" y el Saudosismo.

El estilo manuelino.

3. La Unión Ibérica y el Sebastianismo. Teatro: "Frei Luís de Sousa"

D. Sebastião y el "Sebastianismo".

La Unión Ibérica. La dinastía Filipina.

Teatro: "Frei Luís de Sousa", de Almeida Garrett.

4. Novela Contemporánea: "Memorial do Convento", de José Saramago

"Memorial do Convento" - Los tres planos narrativos

a)- La temática del poder: la construcción del Convento de Mafra;

b)- La temática del sueño: la construcción de la "máquina de volar";

c)- La temática del amor: oposición D. Juan V/ D. Mariana de Áustria y Baltazar/ Blimunda.

5. Novela Romántica: "Amor de Perdição", de Camilo Castelo Branco

Simão, el héroe romántico: la búsqueda del absoluto.

Teresa: el prototipo de la mujer romántica; Mariana: ¿Mujer o Ángel?

El poder parental.

Los elementos realistas:

I- La crítica a las instituciones;

II- João da Cruz - lealtad y crueldad;

III- Lenguaje popular.

6. Elementos de la Cultura Portuguesa

Música: el Fado, patrimonio de la humanidad;

Gastronomía portuguesa;

Tradiciones y espectáculos.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	60,00	100
Elaboració de treballs en grup	5,00	0
Elaboració de treballs individuals	20,00	0
Estudi i treball autònom	30,00	0
Lectures de material complementari	5,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	10,00	0
Preparació de classes de teoria	10,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	10,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

La docència presencial consta semanalmente de cuatro sesiones que combinan las explicaciones teóricas con la práctica oral y escrita, que servirá de complemento y refuerzo de las clases teóricas.

Clases teóricas: Sobre cada uno de los temas del programa, siguiendo el desarrollo especificado para cada uno de ellos en el temario. El profesor expondrá los contenidos esenciales y explicará la forma en que deben ser abordados por el alumno. Se realizarán ejercicios de lectura, comprensión y análisis.

Clases prácticas: Lectura, explicación, comentario y análisis de los textos históricos y literarios referentes a las épocas, movimientos y autores estudiados, contribuyendo así a la asimilación de las competencias antes referidas.

Otras actividades: **Tutorías** para resolver dudas que puedan surgir tanto en las clases teóricas como prácticas, así como para orientar en la realización de trabajos o actividades relacionadas con los contenidos del curso.

AVALUACIÓ

La evaluació constarà de dos parts diferenciades (1^a y 2ª convocatòria):

1. Examen escrit individual: 80%
2. Assistència, participació en classe y treball personal: 20%

La nota obtinguda en la part 2 serà vàlida per a ambdues convocatòries.

El examen escrit constarà de dos parts:

- 1) - Preguntes de desenvolupament y reflexió crítica acerca de los temas, obras y autores explicados en classe.
- 2) - Control de lectures: preguntes sobre los libros de lectura obligatoria.

Criterios de evaluación:

Teoría: Conocimiento de los principales acontecimientos históricos, conceptos culturales y movimientos y autores y obras de la literatura portuguesa de los siglos XIX y XX.

Prácticas:

- Capacidad para leer, interpretar y analizar obras de la literatura estudiada en su lengua original, a medida que las competencias comunicativas lo permitan.
- Capacidad para desarrollar por escrito una reflexión crítica y sintética sobre aspectos de la historia, cultura y literatura estudiadas.
- Refuerzo de las competencias comunicativas en lengua portuguesa.

NOTA IMPORTANTE: Los alumnos pueden contestar al examen escrito en portugués, valenciano o castellano. Sin embargo, los alumnos que contesten en portugués, **siempre y cuando su nota sea superior a 5**, optan a una bonificación de **0,5 puntos**.

Lecturas de carácter obligatorio:

Tema 3

- Almeida Garrett, João Baptista de. *Frei Luis de Sousa*, Lisboa, Imprensa Nacional Casa da Moeda, (s./d.).

Tema 4

- Saramago, José. *Memorial do Convento*, Lisboa, Caminho, 1994.

Tema 5

- Castelo Branco, Camilo. *Amor de Perdição*, Lisboa, Sistema Solar, 2012.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Garrett, Almeida, (s/d). *Frei Luis de Sousa*, Lisboa, Imprensa Nacional Casa da Moeda.
- Barreto, Luis Filipe, (1983). *Descobrimientos e renascimento. Formas de ser e pensar nos séculos XV e XVI*, Lisboa, Imprensa Nacional Casa da Moeda.
- Costa, Horácio, (1997). *José Saramago: o período formativo*, Lisboa, Editorial Caminho.
- Dias, Jorge, (1995). *O essencial sobre os elementos fundamentais da cultura portuguesa*, Lisboa, Imprensa Nacional-Casa da Moeda.
- Saraiva, José Hermano, (1998). *História concisa de Portugal*, Sintra, Europa-América.
- Saraiva, António José y Lopes, Óscar,(s/d). *História da Literatura Portuguesa*, Porto, Porto Editora.
- Saramago, José, (1994). *Memorial do Convento*, Lisboa, Caminho.
- Sérgio, António, (1985). *Breve interpretação da história de Portugal*, Lisboa, Livraria Sá da Costa.
- Silva Dias, José Sebastião, (1973). *Os descobrimientos e a problemática cultural do século XVI*, Lisboa, Editorial Presença.
- Botelho, Afonso, (1990). *Da saudade ao saudosismo*. Lisboa, Instituto de cultura e língua portuguesa, Ministério da Educação.
- Sousa, Antónia, (2000). *O império acabou. E agora? Diálogos com Agostinho da Silva*, Lisboa, Notícias.
- Castelo Branco, Camilo, (2012). *Amor de Perdição*, Lisboa, Sistema Solar.
- Page, Martin, (2009). *A Primeira aldeia global. Como Portugal mudou o mundo*, Alfragide, Casa das Letras.
- Pascoaes, Teixeira de, (1993). *Arte de Ser Português*, Lisboa, Assírio & Alvim.

Complementàries

- Barata, José Oliveira, (1991). *História do teatro português*, Lisboa, Universidade Aberta.
- Seixo, Maria Alzira, (1987). *O essencial sobre José Saramago*, Lisboa, Imprensa Nacional-Casa da Moeda.
- Hatton, Barry, (2011). *Os Portugueses*, Lisboa, Clube do Autor.
- Costa Santos, António, (2009). *10 Razões para amar e odiar Portugal*, Lisboa, Guerra & Paz.
- Reis, Carlos, (2001). *O Conhecimento da Literatura - Introdução aos Estudos Literários*, Coimbra, Almedina.

-
- Sucena, Eduardo, (2008). Lisboa, o Fado e os Fadistas, Lisboa, Vega.
-

